

A városi pártbizottság beszámolója

(Folytatás a 3. oldalról.)

köröknek, műkedvelő csoportjainak. Látogatottságuk folyamatosan nő. Nehézséget okoz, hogy a művelődési házak kevés és korszerűtlen helyiséggel, nem megfelelő felszereléssel működnek.

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat fontos köz-művelődési hatását illusztrálja, hogy 1973-ban például 2 ezer 600 előadást szervezett Szegeden, s ezeknek 160 ezer résztvevője volt. A köz-művelődési könyvtárak szerepe is tovább növekedett a köz-művelődésben. A 36 ezer beírt olvasóból 7 ezer fizikai munkás. Kedvezően alakult a könyvesbolti és üzemi könyvtérjesztő-hálózat könyvforgalma: 1972-ben 18,6 millió, 1974 első háromnegyed évében pedig 22,6 millió forint forgalmat bonyolítottak le. A lakosság művelődésében mind nagyobb szerepet játszik a sajtó, a rádió és a tévé. A Népszabadságnak több mint 1,6 millió példányát értékesítették 1973-ban. Igen népszerűek a helyi lapok, főleg a Délmagyarország, amelyből egy év alatt kis híján 10 millió példány kelt el. Ugyanabban az évben 40 ezer 272 rádió- és 36 ezer 344 tévé-előfizetést tartottak nyilván. A mozik jelentősége a nagy tömegek vizuális nevelésében igen fontos. A műsorpolitika rugalmasan próbál alkalmazkodni a közönség igényeihez úgy, hogy közben fejlessze az igényeket.

A művészeti élet ideológiai téren, színvonalban, tárgyi és személyi feltételekben, a közönségkapcsolatok kiépítésében — bár nem egyenletesen, és sok gondal küszködve — biztosan fejlődött. A Szegedi Nemzeti Színház operatársulata tovább erősítette tradícióját, s értékes megújulás ment végbe a prózái részleg munkájában. Országosan is nagy jelentőségű kulturális eseményt jelentenek a szabadtéri játékok előadásai, ahol évente 60—80 ezer ember részesül értékes művészi élményben. A szegedi zenei élet élénk, sokszínű, színvonalas, kulturális hatása a városban kívül is figyelemre méltó. Az operatársulat mellett kiemelkedő teljesítményeket produkál a Szegedi Szimfonikus Zenekar, s a többi művészeti együttes, munkás-, ifjúsági kórus és zenekar. A kórusmozgalomnak és a színjátszásnak elég széles műkedvelő tábora is kialakult. A művészeti alkotásban csökkentek az ideológiai problémák, erősödött a szocialista szellem.

Az elért eredmények annál értékesebbek, mert sok gondal küszködve jöttek létre. Az előadásokhoz, kiállításokhoz nincsenek megfelelő épületek, a meglévők szűkek és elavultak, felújításra szorulnak, illetve újak építésére volna szükség. Az állami szervek sokat segítettek a szegedi művészek anyagi helyzetén, de az elmúlt időszakban mégis voltak feszültségek. Nem egyértelműen jók a publikálási, szereplési lehetőségek. A helyi intézmények rendszeresen foglalkoztatják ugyan a szegedi művészeket, de országos fórumhoz csak ritkán és rendszertelenül jutnak. Annak ellenére, hogy Szegeden neves művészkepző-intézmények működnek, az utánpótlás-nevelés, illetve a tehetséges fiatalok letelepítése sok gondot okoz.

Erősödött a párt vezető szerepe

A pártélet kérdéseit taglalta ezután a beszámoló. A főbb között megállapította: az elmúlt évek tapasztalatai egyértelműen bizonyították, hogy a párt vezető szerepe tovább erősödött. A X. kongresszus óta is mindig a párt kezdeményezte, irányította a legfontosabb feladatok megoldását. Erősödött a demokratikus centralizmus, s ezzel együtt tovább javult a kollektív vezetés. Nőtt a pártiszervek és pártiszervezetek önállósága és felelőssége. Javult a pártban a bírálat, a kötelezőségek számonkérése, nőtt a hatalom gyakorlásában közvetlenül részt vevő munkások száma, mindinkább előtérbe került az állami és tömegszervezetek elvi irányításának módszere, javult a párt- és tömegszervezetek közötti munkamegosztás.

Emellett persze sok még a teendő. Többben vannak még, akik csak divatos szóvirágnak tartják a kollektív vezetést, beszédekben emlegetik, de tetteikben ettől igen távol vannak. Mások úgy gondolják, a centralizmus nagyon jó dolog, ha ők gyakorolják, de ha feljüket nyilvánul meg, akkor a határozatot hozó szerv hozzá nem értéséről, a demokratizmus megsértéséről beszélnek, ahelyett, hogy — a párt törvényeinek megfelelően — minden erejükkel a végrehajtásra fordítanak. Egyesek még ma sem értik, hogy az üzemi, intézmény pártiszervezete vagy pártbizottsága nem egyszerűen partnere az állami, gazdasági vezetésnek, hanem az ott dolgozó párttagság legfőbb szerve, a munkahely gazdasági életének legfőbb elvi irányítója és ellenőre, a társadalmi élet elvi és gyakorlati kérdéseinek irányítója, illetve azoknak végrehajtója a társadalmi és tömegszervezetekkel együtt. Sok még a bírálat utáni sértődöttség. A bírálat utáni megtorlásról nincsenek hiteles adatok, de az még ma is előfordul, hogy a taggyűlésen felszólaló munkás úgy igazítja helyre valamelyik sértődöttség vezető, hogy „nem ért maga ehhez, jobb ha abba hagyja”.

Némelyek helytelenítik a munkások tömegesebb részvételét vezető testületekben, úgymond, féltek a testületek színvonalát. E szemlélet hibás, de az is igaz, hogy a munkás képviselők kiválasztására eddig kevés gondot fordítottunk. Nagyon sok tehetséges — a politikai, társadalmi életben járatos — munkás dolgozik Szegeden, akiknek felkutatásáért és képzéséért a jövőben rendszeresebb, osztályszemléleten alapuló tevékenységet kell folytatni.

Párttagságunk eszmei, politikai egysége jó, de erősítésre állandóan munkálkodni kell. A szegedi kommunisták magukéva tették és minden erővel támogatják az MSZMP Központi Bizottságának kül- és belpolitikai kérdésekben hozott határozatait, a világébe megteremtésében vállalt szerepét. A párttagság nagyra értékeli a Szovjetunió békepolitikáját, a szovjet-magyar baráti kapcsolatok töretlen fejlődését.

A tömegpolitikai munkáról szólva megállapította a beszámoló, hogy annak hatékonysága a gazdasági eredményekkel mérhető leginkább. Agitációnk sokat tett az elmúlt négy esztendőben azért, hogy a dolgozók reálisabban ítéljék meg a népgazdaság helyzetét, ezen belül saját üzemi anyagi lehetőségeit. A szocialista demokráziához tovább tökéletesedett, jelentősen javult a demokratikus fórumok működéséhez nélkülözhetetlen tájékoztatás.

A párt- és tömegszervezati oktatásban résztvevők száma 4—5 százalékkal nőtt a legutóbbi pártértekezlet óta. A párttagság 65 százaléka végezte el a különböző káderképző-tanfolyamokat, mintegy 68 százaléka vett részt a tömegtanfolyamokon. A pártoktatás tematikája elég változatos volt, a legfontosabb elméleti kérdések mellett a gyakorlat által felvetett lényeges problémaköröket is tartalmazta. Be tudta mutatni fejlődésünk főbb vonásait. Szere-

pepe van abban, hogy a beszámolási időszakban tovább erősödött a párttagok eszmei, politikai egysége, mind nyilvánvalóbb a szocialista életmód elfogadása, s a szocialista közgondolkodás.

Fejlődés tapasztalható a káderpolitikában. A vezetőket döntő többsége meggyőződéssel szolgálja a szocialista rendszert, és munkahelyén a párt politikáját képviseli. Többségük alkalmas a vezetői feladatok ellátására, és képes az egyre növekvő követelményekkel együtt fejlődni. Egy részük azonban — betegség vagy egyéb ok miatt — nem tudott lépést tartani a fejlődéssel, képtelen volt feladatát ellátni, ezért nyugdíjazásukat, felmentésüket kellett kezdeményezni. A vezetők többsége elsősorban szakmailag igyekszik lépést tartani a követelményekkel, és nem mindig fordít kellő gondot politikai képzettségének növelésére. Elég jellemző a gazdaságcentrikus szemlélet, s nem mindenütt érvényesül az elv, hogy a gazdasági vezetőknek egyben politikai vezetőknek is kell lennie. Előfordulnak olyan negatív jelenségek, mint a mások véleményének figyelmen kívül hagyása, más vezetők, a munkatársak és általában a dolgozók lebecsülése, a nagyra vágyás, az anyagi javak megszerzésére irányuló túlzott törekvés.

Máig sem sikerült jelentősen előrelépni a nők, fiatalok és munkások vezető posztra állításában. Vannak ennek objektív okai is, de ma még inkább szemléleti problémák gátolják a határozatok végrehajtását. Ugyanakkor az állami, társadalmi és tömegszervezetek vezető testületeiben nőtt a fiatalok, a nők és a fizikai munkások aránya. Igen gyenge még az utánpótlás nevelése, fölkészítése. A pártiszervezetek többsége rendszeres és fontos feladatának tekintette a káder- és személyzeti munka pártellenőrzését. Erősítette ilyen irányú tevékenységüket a Központi Bizottság határozata, amely a véleményezési jogot úgy változtatta meg, hogy az alapszervezeti vélemény ellenére csak akkor lehet dönteni, ha azt a felsőbb párt szerv engedélyezi.

A szervezeti élet néhány problémájának elemzése után a beszámoló leszögezte, hogy a pártépítéssel a jövőben körültekintőbben kell foglalkoznunk. Amellett, hogy a fő figyelmet a termelő- és szolgáltatóüzemek pártiszerveire összpontosítjuk, továbbra sem szabad elhanyagolni az értelmiség, a műszaki értelmiség és az egyetemi ifjúság párttaggá nevelését sem.

A párt választott testületei a városi pártbizottság és a vb, valamint a pártbizottság mellett működő munkabizottságok munkatervük alapján tevékenykedtek. Áttekintették a város legfőbb problémáit, állást foglaltak igen sok kérdésben, mint például a lakásépítés, a szolgáltatások, a lakáselosztási rendszer, a kulturális és egészségügyi beruházások, a párttagság összetétele, a pártépítés feladatai, a szocialista demokrázius fejlődése, a munkásosztály helyzete, a Szegedhez csatlakozott községek egészségügyi és kulturális gondjai, a köz-művelődés feladatai, a gazdaság szervező munka tapasztalatai stb.

A választott pártiszervek tagjai aktívan részt vettek a város társadalmi-politikai életében is, szakmai munkájukban is becsülettel helytálltak. Ugyanakkor megállapítható, hogy a testületek összetétele nem tükrözte a város párttagságában meglévő arányokat, azokban kevés munkás és nő kapott helyet. A jövőben fokozni kell a testületi munka rangját is.

A pártapparátus az elmúlt időszakban jól segítette a választott pártiszervek tevékenységét. Politikai felkészültsége és általános műveltsége fejlődött, alkalmas feladatait ellátására.

Az alapszervezeti tevékenység tovább javult. Rendszeresebbé váltak a taggyűlések, s ezeket megelőzően több gondot fordítottak a mozgósításra, a tájékoztatásra, aminek eredményeként a látogatottság is javult. A vezetőségek

Vita a beszámoló fölött

A városi pártértekezlet küldöttéi és a tanácskozási joggal meghívták igen nagy számban kértek szót a vitában, s közülük 22 mondhatta el véleményét a vitára rendezésre álló időben. A többiek írásban nyújthatják be mondanivalójukat a pártbizottsághoz.

Böröcsök Józsefné, a Csongrád megyei Húsiipari Vállalat szakmunkása volt az első felszólaló. A nők társadalmi szerepéről, szociális helyzetük javításáról beszélt, különös figyelemmel vállalata eredményeire. A nők nagyszerűen helytállnak a munkában, a legbonyolultabb, legnagyobb hozzáértést követelő posztokon is. A X. kongresszus óta jelentősen fejlődött a nők megbecsülése és egészségesen változott megítélésük is.

Szurmai Tibor olajmérnök: — Az olajipart Szeged tíz év alatt befogadta és messzeemenően segítette dolgozóit, hogy itt fölállják magukat, megtelepedjenek, beilleszkedjenek a városközösségbe. A párt célkitűzéseit sikerült teljesíteni az energiatranszmissziós szerkezeti változásában, s ebben nagy része van a szegedi olajmész fokozódó termelésének. Szerelvény- és

beszámolnak a két taggyűlés között végzett munkájukról, de sajnos, ezek a beszámolók gyakran gyengék, formálisak.

A társadalmi és tömegszervezetek munkájáról

Az állami szervek tevékenységét tárgyalva a beszámoló először a tanácsoknál szerzett tapasztalatokat ismertette. A tanácsok több olyan jogkört kaptak, amelyek ezelőtt felsőbb szervek hatáskörébe tartoztak, így döntési lehetőségük, s egyben felelősségük is nőtt. 1970 óta két ízben volt tanácsgyűlés, s a városi tanács tagsága jelenleg megfelel a városi összetételnek. A tanácsban dolgozó kommunisták eredményesen oldották meg a X. kongresszus és a városi pártértekezlet által megjelölt feladatokat.

A szakigazgatási szervek szintén igyekeznek megfelelően dolgozni, ugyanakkor az is világossá vált, hogy a régi ütem és felfogás ma már nem elégséges. A város dinamikus fejlődése, a szocialista demokrázius erősödése nyomán fellépő társadalmi ellenőrzés sokkal körültekintőbb, alaposabb, a körülményekkel jobban számoló és rugalmasabb szakigazgatási munkát igényel. Senkitől sem kívánjuk, hogy törvénytellenesen cselekedjék, de azt sem szabad eltűrni, hogy kényelmesség miatt fontos közérdeklő dolgok megoldása elhalasztódjék. A tanácsban dolgozó kommunistáktól az eddigéig sokkal határozottabb és következetesebb munkát kell igényelni. Szükségesnek tartjuk, hogy döntéseiben minden tanácsi dolgozó az eddigéig jobban vegye figyelembe a városi pártbizottság állásfoglalásait, a társadalmi és tömegszervezetek véleményét.

Az ügyészség, a bíróság, a fegyveres testületek tevékenységének megfelelő és általában elismerő értékelése után a tömegszervezetekkel foglalkozott a beszámoló. A KISZ-ről megállapította, hogy az ifjúság körében végzett politikai munkában jelentős szerepe volt. Fiatalágunk döntő többsége helytáll a munkában, a tanulásban, aktív a közösségi életben, és magánéletében is becsületes. Nőtt a fiatalokban a szocialista haza szeretete, és az internacionalizmus érzése. Szegeden közel 300 ifjúsági brigádban 2 ezer 700 fiatal dolgozik, a szocialista brigádmozgalomban részt vevő fiatalok száma pedig meghaladja a 10 ezret. Nagyjelentőségűek a helyi KISZ-veendősegek több, fontos beruházásnál és építkezésnél. Valamennyi KISZ-szervezet részt vesz a kommunista műszakokban, s a befofolyt összeget a szegedi gyermekintézmények építésére fizetik be. A KISZ-isták fokozódó lendülettel vettek részt a gázprogram végrehajtásában, a fásításban, tornapályák építésében, a város takarításában stb. A fizikai dolgozó KISZ-tagok száma intenzív növekedést mutat, ennek ellenére a munkások között növelni kell a KISZ befolyását. Gyarpodott Szegeden a KISZ-klubok száma, több a fiatalok érdeklődését kielégítő rendezvény, de nem mindig érvényesül azok eszmei, politikai nevelőhatása.

A szakiszervezati szervek nevelő- és érdekvédelmi tevékenysége javult, tekintélyük, tömegbefolyásuk nőtt. A 19 szakmai szakiszervezet, közel 80 ezer tagot tömörít Szegeden, ami azt jelenti, hogy a foglalkoztatottak 93,6 százaléka szervezett dolgozó. A szakiszervezetek ma már nemcsak közvetítő és jelző szerepet töltenek be a párt tömegkapcsolatának erősítésében, hanem mindinkább cselekvő részesei a helyi politikai, gazdasági és kulturális feladatok végrehajtásának. Széles körben bontakozott ki a termelés, a gazdálkodást segítő munkájuk. A helyi feladatok végrehajtását különböző munkamozgalmak szervezésével támogatják, másrészt az anyagi javak helyes elosztásául segítik a dolgozók ösztönzését, élet- és munkakörülményeinek javítását. Sokat segítenek az újtómozgalom fejlesztésében, a munka- és üzemszervezési tervek megvalósításában, az üzemi demokrázius fejlődésében stb.

Végezetül a beszámoló megfelelően értékelte a Hazafias Népfront, a TIT, az MHSZ, a Vöröskereszt, az MSZBT-tagsoportok és az MTESZ tevékenységét, adatokkal támasztva alá, mely sokoldalú munkát fejtettek ki az elmúlt négy esztendőben, majd részletesen megjelölte a párt-, állami és tömegszervezetek számára a következő évek feladatait.

Dr. Márta Ferenc akadémikus tudománypolitikai kérdésekről szövegezte: a tudomány termelőerővé válása nem automatikus folyamat, ezt szervezni kell. A szellemi kapacitás és az anyagi ráfordítás előkelő helyet biztosít hazánkban nemzetközi összehasonlításban is, ám az eredményekben jogos a magasabb elvárás. Az anyagi erőforrás gyakran szétforgácsoltódik, a tudományos kutatás nincs kellő összhangban a népgazdaság szükségleteivel.

Nádaski Ilona, a Szegedi Ruhagyár munkásnője az üzemi demokrácia továbbfejlesztésének fontosságát hangsúlyozta, hiszen ez nemcsak politikai, hanem gazdasági ügy is, ugyanis az a tapasztalat, hogy a demokrázia erősítése jó közérzetet és munkakedvet teremt a munkahelyen, s még gazdaságilag is mérhető a haszna.

Prágai Tibor tanárnéklhelyettes összefoglaló tájékoztatást adott felszólalásában az időszaki várospolitikai témákról, különös figyelemmel a lakás- és a közműépítésre. Brandt György, a DELEP házgyáranak lakatosja: — Az építőiparban dolgozó szocia-

Lengyel Mária nyugdíjas munkásosztály művelődési lehetőségeiről és igényeiről szólva a köz-művelődési struktúrájának olyan működését szorgalmazta, amely milliókat ismert meg a valódi kultúra értékeivel.